

HƯỚNG DẪN ÔN TẬP KIỂM TRA CUỐI KÌ I NĂM HỌC 2025 – 2026

Môn: Ngữ văn; Khối: 11

A. GIỚI HẠN CHƯƠNG TRÌNH: Năng lực đọc và viết:

- **Năng lực đọc (6.0 điểm):** Phạm vi tri thức Đọc hiểu, tri thức tiếng Việt thuộc Bài 3,4 (Văn nghị luận và Thơ trữ tình có yếu tố tự sự).

- **Năng lực viết (4.0 điểm):** Viết văn bản nghị luận về một vấn đề xã hội

B. HÌNH THỨC KIỂM TRA: Tự luận.

C. KIẾN THỨC TRỌNG TÂM

I. Phần Đọc hiểu (6.0 điểm)

1. Văn bản nghị luận:

a. Đọc hiểu nội dung

- Nhận biết và phân tích được nội dung của luận đề, các luận điểm, lí lẽ và bằng chứng tiêu biểu, độc đáo trong văn bản.

- Phân tích được mối quan hệ giữa các luận điểm, lí lẽ và bằng chứng, quan hệ giữa chúng với luận đề của văn bản; nhận biết và giải thích được sự phù hợp giữa nội dung nghị luận với nhan đề của văn bản.

- Xác định được nội dung, ý nghĩa của văn bản. Nhận biết được mục đích, thái độ và tình cảm của người viết.

b. Đọc hiểu hình thức

- Nhận biết và đánh giá được các lí lẽ và bằng chứng mà người viết sử dụng để bảo vệ quan điểm trong bài viết.

- Nhận biết và phân tích được vai trò của các yếu tố thuyết minh hoặc miêu tả, tự sự trong văn bản nghị luận.

c. Liên hệ, so sánh, kết nối

- Liên hệ được nội dung văn bản với một tư tưởng, quan niệm, xu thế (kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội, khoa học) của giai đoạn mà văn bản ra đời để hiểu sâu hơn.

- Thể hiện được quan điểm đồng ý hay không đồng ý với nội dung chính của văn bản và giải thích lí do.

2. Thơ trữ tình có yếu tố tự sự:

- HS nắm các đặc trưng về đọc hiểu nội dung và hình thức của thơ như: hình ảnh, mạch cảm xúc, các biện pháp tu từ, nhịp điệu; đề tài, chủ đề, nhân vật trữ tình, cảm hứng chủ đạo...

- HS xác định và đánh giá được vai trò của yếu tố tự sự trong một văn bản thơ.

II. Phần Làm văn (4.0 điểm):

Viết bài văn nghị luận về một vấn đề xã hội

* Xác định được **yêu cầu của kiểu bài:** nghị luận xã hội.

* Xác định đúng **vấn đề cần nghị luận.**

* Đề xuất được **hệ thống ý** phù hợp để làm rõ vấn đề của bài viết: Xác định được các ý chính của bài viết; Sắp xếp được các ý hợp lí theo bố cục ba phần của bài văn nghị luận:

- Mở bài: Giới thiệu vấn đề sẽ bàn luận trong bài viết (trực tiếp hoặc gián tiếp).

- Thân bài: Dùng lí lẽ và bằng chứng để:

+ Trình bày bản chất của vấn đề đời sống được bàn luận và nêu quan điểm của người viết.

+ Xem xét vấn đề dưới nhiều góc nhìn khác nhau, bàn về các khía cạnh của vấn đề.

+ Bàn luận vấn đề từ góc nhìn trái chiều.

+ Phân tích tác động của việc nhận thức đúng đắn về vấn đề đối với cá nhân hoặc cộng đồng.

- Kết bài: Rút ra ý nghĩa của việc bàn luận vấn đề (gợi mở suy nghĩ, định hướng hành động,...).

*** Lưu ý:**

- Lựa chọn được **thao tác lập luận, phương thức biểu đạt phù hợp** để triển khai vấn đề nghị luận.
- Trình bày rõ **quan điểm** và **hệ thống các ý**.
- **Lập luận chặt chẽ, thuyết phục:** lí lẽ xác đáng; bằng chứng tiêu biểu, phù hợp; kết hợp nhuần nhuyễn giữa lí lẽ và bằng chứng.
- Đảm bảo chuẩn chính tả, dùng từ, ngữ pháp tiếng Việt, liên kết văn bản.
- Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận, có cách diễn đạt mới mẻ.

D. MA TRẬN VÀ ĐỀ THAM KHẢO

I. Ma trận đề kiểm tra

TT	Kĩ năng	Nội dung kiến thức / Đơn vị kĩ năng	Mức độ nhận thức			Tổng %
			Nhận biết	Thông hiểu	Vận dụng	
1	Đọc	Thơ trữ tình có yếu tố tự sự	3	2	1	60
		Văn nghị luận	(30%)	(20%)	(10%)	
2	Viết	Viết văn bản nghị luận về một vấn đề xã hội	1*	1*	1*	40
			(5%)	(15%)	(20%)	
Tỉ lệ%			35%	35%	30%	100
Tổng			70%		30%	

Lưu ý: Cách cho điểm mỗi câu hỏi được quy định chi tiết trong *Đáp án - Hướng dẫn chấm*

II. Đề tham khảo

Họ và tên học sinh:..... Lớp:.....

I. ĐỌC HIỂU (6,0 điểm)

Đọc văn bản:

Xin chào, tôi là Severn Suzuki, thay mặt cho ECO – Tổ chức trẻ em vì môi trường.

Chúng tôi là một nhóm những người 12 – 13 tuổi đang cố gắng tạo nên vài sự thay đổi: Vanessa Suttie, Morgan Geisler, Michelle Quigg và tôi. Và chúng tôi đã tự nguyện tiên, đi hơn 6000 km để đến đây nói với người lớn các vị rằng, các vị phải thay đổi. Chúng tôi đến đây không có mục đích nào khác ngoài việc đấu tranh cho tương lai của chính mình.

Đánh mất tương lai không giống như đánh mất chiếc ghế trong bầu cử, hay trượt một vài điểm trên sàn chứng khoán. Tôi đến đây để lên tiếng cho các thế hệ mai sau..., lên tiếng cho muôn loài động vật đang chết dần trên trái đất này vì chẳng còn nơi sinh sống. Giờ tôi sợ phải bước đi dưới ánh mặt trời vì những lỗ thủng trên tầng Ozon. Tôi sợ phải hít thở vì không biết không khí đang chứa những hóa chất nào. Tôi vẫn thường đi câu cá cùng ba ở Vancouver, quê hương tôi, cho đến vài năm trước, khi tôi biết lũ cá đang đầy bệnh tật. Ngày ngày, chúng ta đều nghe những tin về việc các loài động vật, thực vật đang dần tuyệt chủng, rồi biến mất mãi mãi. Trong cuộc sống của tôi, tôi đã luôn mơ về những đàn thú hoang dã đông đúc, về những cánh rừng rậm và rừng mưa nhiệt đới đầy các loài chim và bướm. Nhưng giờ tôi lại tự hỏi, liệu con cái chúng tôi còn có cơ hội được thấy chúng nữa không? Hồi bằng tuổi tôi, các vị có phải lo lắng về những điều này không?

Mọi chuyện đang diễn ra rành rành trước mắt, nhưng các vị lại hành động như thể chúng ta vẫn còn thừa thời gian và các biện pháp hữu hiệu. Tôi chỉ là một đứa trẻ và không nghĩ ra được các giải pháp, nhưng tôi mong các vị hãy nhận ra rằng, chính các vị cũng thế. Các vị không biết cách vá lại các lỗ hổng trên tầng Ozon, không biết cách mang cá hồi về những dòng suối đã cạn khô, không biết cách làm sống lại các loài vật đã tuyệt chủng. Các vị cũng không thể biến những cánh rừng giờ đã thành sa mạc xanh tươi trở lại. Một khi đã không biết cách phục hồi, xin các vị đừng tàn phá nữa.

[...]

Xin đừng quên lý do các vị dự hội nghị này. Các vị làm việc này vì ai? Lóp trẻ chúng tôi là con cháu của các vị. Chính các vị là người quyết định con cháu mình sẽ lớn lên trong một thế giới như thế nào. Lẽ ra bố mẹ sẽ an ủi con cái rằng, mọi chuyện sẽ ổn thôi, đây không phải là ngày tận thế đâu, và bố mẹ sẽ làm những gì tốt nhất có thể. Nhưng tôi không nghĩ giờ đây các vị còn có thể nói vậy. Chúng tôi có còn nằm trong danh sách được ưu tiên của các vị nữa không? Bố tôi thường nói: Hành động sẽ tạo nên con người con, chứ không phải lời nói. Vâng, nhưng những gì các vị làm khiến tôi khóc hằng đêm. Các vị luôn nói rằng các vị yêu chúng tôi, nhưng tôi xin thách thức các vị hãy hành động đúng như những gì đã nói. Xin cảm ơn!

(Trích bài phát biểu của Severn Suzuki tại Hội nghị vì môi trường được tổ chức ở Rio – Barazin, 1992, toomva.com dịch)

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1. Xác định vấn đề bàn luận của văn bản trên.

Câu 2. Xác định yếu tố hỗ trợ được sử dụng trong đoạn văn sau:

Tôi đến đây để lên tiếng cho các thế hệ mai sau..., lên tiếng cho muôn loài động vật đang chết dần trên trái đất này vì chẳng còn nơi sinh sống. Giờ tôi sợ phải bước đi dưới ánh mặt trời vì những lỗ thủng trên tầng Ozon. Tôi sợ phải hít thở vì không biết không khí đang chứa những

hóa chất nào. Tôi vẫn thường đi câu cá cùng ba ở Vancouver, quê hương tôi, cho đến vài năm trước, khi tôi biết lũ cá đang đầy bệnh tật. Ngày ngày, chúng ta đều nghe những tin về việc các loài động vật, thực vật đang dần tuyệt chủng, rồi biến mất mãi mãi. Trong cuộc sống của tôi, tôi đã luôn mơ về những đàn thú hoang dã đông đúc, về những cánh rừng rậm và rừng mưa nhiệt đới đầy các loài chim và bướm. Nhưng giờ tôi lại tự hỏi, liệu con cái chúng tôi còn có cơ hội được thấy chúng nữa không?

Câu 3. Theo anh/chị, mục đích của người viết khi tham gia hội nghị là gì?

Câu 4. Anh/Chị có nhận xét gì về thái độ của tác giả thể hiện trong đoạn trích trên?

Câu 5. Việc sử dụng các yếu tố hỗ trợ có vai trò gì trong văn bản?

Câu 6. Anh/Chị có đồng tình với quan điểm của tác giả: *Hành động sẽ tạo nên con người con, chứ không phải lời nói không?* Vì sao?

II. VIẾT (4,0 điểm)

Anh/Chị hãy viết một bài văn nghị luận (khoảng 600 từ) trình bày suy nghĩ về sự cần thiết phải xây dựng lối sống tích cực trong xã hội hiện đại.

.....Hết.....